

Sammenlignende Forsøg med Enkeltkornssaaning og alm. Radsaaning af toradet Byg og Hvede.

1928—1930.

Ved H. Bagge.

257. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Formaalet med Forsøgene har været at sammenligne Enkeltkornssaaning med alm. Radsaaning, samt ved Enkeltkornssaaning at sammenligne alm. velrenset Saavare med stærkt rensede Saavare.

Forsøgene er udførte ved Lyngby og Tystofte med 2rd. Byg i 1928—1930 og med Hvede i 1929—1930.

Beretningen er udarbejdet af Assistent *H. Bagge*, Tystofte.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Spørgsmaalet om Saasædens Sortering hørte til de Opgaver, som *P. Nielsen* allerede tog op paa Skoleloddene i Ørslev og senere fortsatte ved Tystofte og Askov. Resultaterne af disse Forsøg¹⁾, der var udførte med 2rd. Byg, 6rd. Byg og Havre, viste, at en stærk Sortering af Saasæden, hvor kun nogle faa pCt. af de største Korn benyttedes til Udsæd ikke medførte nogen Forøgelse af Udbyttet sammenlignet med Udsæd, hvor 10—20 pCt. af de letteste og mindste Korn var frasorteret.

Disse Resultater har fundet Bekræftelse gennem senere udførte Sorteringsforsøg med Havre paa Sandjord²⁾.

¹⁾ *Karsten Iversen* og *E. Lindhard*: Fortsatte Forsøg med større og mindre Saakorn af 2rd. Byg, 6rd. Byg og Havre 1882—1900. Tidsskrift for Planteavl, 20. Bind, Side 697—730.

²⁾ *N. J. Nielsen* og *P. O. Overgaard*: Sorterings-, Saamaade- og Saamængdeforsøg med Havre paa Sandjord. Tidsskrift for Planteavl, 32. Bind, Side 739—761.

Naar dette Spørgsmaal alligevel atter er taget op, skyldes det en stærk Agitation for Anlæg og Anvendelse af kompli- cerede Renserier efter det tyske Saat-Schulesystem og i For- bindelse dermed Anvendelse af Enkeltkornssaamaskine.

Af Forhandlerne af disse Renserier og Enkeltkornssaa- maskiner er det blevet stærkt fremhævet, at man ved Anven- delse af den stærkt rensede Saavare og Enkeltkornssaamaskine kunde spare betydelige Kvanta Saasæd, uden at der høstedes mindre Udbytte, idet et mindre Antal af de store, vægtige Korn ved en nøjagtig Fordeling udnyttede Voksepladsen bedre end et større Antal mindre og uregelmæssigt fordelte Korn. End- videre vilde den tynde Udsæd give en kvantitativt bedre Avl, større Rumvægt og Kornstørrelse, samt i nogen Grad fore- bygge Lejesæd.

At en lille Saamængde medfører en større Rumvægt og Kornstørrelse af Kærneafgrøden og mindre Lejesæd end en stor Saamængde, fremgaar af ældre Forsøg med forskellige Saa- mængder af Byg¹⁾. Derimod maatte man ifølge tidligere Forsøg stille sig tvivlende over for Nyttens af den stærke Rensning og ligeledes over for den anbefalede meget lille Saamængde.

Men for at faa Spørgsmaalet nærmere belyst har der ved Lyngby og Tystofte i 1928—1930 været udført Forsøg med 2rd. Byg og i 1929—1930 med Hvede efter følgende Plan:

1.	Alm. Radsaaning, 180 kg pr. ha, alm. velrenset Saavare
2.	do. 130 do. do. do.
3.	do. 80 do. do. do.
4.	Enkeltkornssaaning af alm. velrenset Saavare
5.	do. stærkt rensed do.

Til alm. Radsaaning er anvendt en 1.1 m »Saxonia« Rad- saamaskine. Rækkeafstanden har i Reglen været 10 cm under- tiden dog 12 eller 15 cm. Da det ikke ved Radsaeningen har været muligt at overholde de angivne Saamængder, er de nøj- agtige Mængder meddelte i Tabellerne ved Omtalen af de en- kelte Forsøg. Enkeltkornssaeningen er foretaget med en lille Enkeltkornssaamaskine »Agrumaria«. Her har Rækkeafstanden bestandig været 15 cm, medens Afstanden mellem Kærnerne har varieret noget, 4.5—9 cm, og dermed ogsaa Saamængden.

¹⁾ Karsten Iversen: Saamaade- og Saamængdeforsøg med Byg. Tidsskrift for Planteavl, 26. Bind Side 377—418.

Den nøjagtige Saamængde er opført i Tabellerne ligesom for Radsaaning.

Den stærkt rensede Saavare er i Reglen fremstillet ved en yderligere Rensning og Blæsning paa en almindelig Blæse- og Rensemaskine af den som Udgangspunkt benyttede velrensede Saavare.

Al Saasæden er blevet tørbejdset med Tillantin. Forsøgene er udførte paa let lermuldet Jord i god Gødningskraft ved Lyngby og paa mild lermuldet Jord med Mergelunderlag og ligeledes i god Gødningskraft ved Tystofte.

Forsøgene med Byg og Hvede behandles i det følgende hver for sig, og derefter gives en Oversigt over de i Aarene 1928—1930 af Foreningen af jyske Landboforeninger udførte Forsøg med Sortering og Enkeltkornssaaning.

En Oversigt over Vejrforholdene i Forsøgsaarene er meddelt bag i Beretningen.

Forsøg med Byg.

Til Forsøgene med Byg blev der i 1928 anvendt Abed Binder-Byg, 1929 Abed Opal-Byg og 1930 Abed Nr. 32. Saasæden til Forsøgene blev i 1928 leveret fra Askov Forsøgsstation, og den stærke Rensning blev foretaget paa Saat-Schulerensieriet i Broager, medens den til Forsøgene i 1929 og 1930 blev avlet og rensat ved Tystofte.

Kvaliteten af den i Forsøgene benyttede Saasæd vil fremgaa af følgende Oversigt:

	Alm. velrenset Saavare:			Stærkt rensat Saavare:		
	Vægt i kg pr. hl	Vægt i mg pr. Korn	Spire- evne i pCt.	Vægt i kg pr. hl	Vægt i mg pr. Korn	Spire- evne i pCt.
1928	67.3	43.0	98	70.2	46.0	99
1929	71.4	47.5	99.5	73.0	49.0	99.5
1930	73.1	47.0	100	74.9	49.5	100
Gennemsnit...	70.6	45.8	99.2	72.7	48.2	99.5

Spireevnen har været ens. Rumvægten er gennemsnitlig hævet 2.1 kg pr. hl og Kornstørrelsen 2.4 mg pr. Korn ved den stærke Rensning.

Lyngby.

Forsøgene blev i 1928 anlagt med Hør, i 1929 med 2. Aars Kløver og Græs og i 1930 med Kartoffler som Forfrugt. Der er anvendt 6 Fællesparceller og Parcelstørrelsen har i 1928 været 32.4, 1929 30.0 og 1930 26.0 m² foruden Værnebælte.

Ved alm. Radsaaning er Bygget saaet paa 15 cm Rækkeafstand i 1928 og 1929 og 12 cm Rækkeafstand i 1930. Afstanden mellem Kærnerne ved Enkeltkornssaaningen har i 1928 og 1930 været ca. 7 og 1929 ca. 4.5 cm.

Naar undtages 2. Aars Kløver og Græs, har Forfrugten været gødet ret kraftigt med alsidig Kunstgødning og til Bygget er gødet med følgende Mængder i kg pr. ha:

1928:	300	Kalksalpeter,	200	Superfosfat	og	200	Kaligødning.
1929:	200	»	200	»	»	200	»
1930:	200	»	og	200	Nitrophoska.		

Til Belysning af Afgrødernes Udvikling i de enkelte Forsøg anføres følgende Bemærkninger:

1928. Bygget blev saaet i bekvem Jord den 20. April. Spiringen forløb godt, men i de enkeltkornssaaede Parceller kom der en Del Ukrud. I øvrigt udvikledes Bygget fortrinligt om end langsomt. Det gik noget i Leje og mest i de enkeltkornssaaede Parceller. Høsten faldt sent, den 24. August, men den lange Voksetid bevirkede, at Kærnen udvikledes godt, og der høstedes et meget stort Udbytte.

1929. I det fugtige Foraar kunde Saaningen først ske den 2. Maj, men i bekvem Jord. Bygget spirede og udvikledes noget langsomt, men ellers jævnt og godt. Der fremkom nogen Lejesæd i de tætsaaede Parceller, medens de tyndtsaaede omtrent holdt sig oprejste. Høsten begyndte den 23. August.

1930. Saaningen foregik den 4. April i bekvem Jord. Byggets Spiring og Udvikling forløb normalt. Det holdt sig helt staaende ved alle Saamaader. I de tyndtsaaede Parceller skred og modnede Bygget 2 à 3 Dage senere end i de tætsaaede Parceller. Høsten fandt Sted den 28. Juli.

I Tabel 1 er meddelt Resultaterne af de enkelte Aars Forsøg og Gennemsnit for alle tre Aar.

Den store Saamængde har givet det største Kærneudbytte hvert Aar, og Udbyttet har gennemgaaende været aftagende med aftagende Saamængde. Kun i 1929, hvor der er saaet noget mere end normalt ved Enkeltkornssaaningen, kommer denne, trods mindre Saamængde, lidt højere i Kærneudbytte

Tabel 1. Sorterings-, Saamaade- og Saamængdeforsøg med 2rd. Byg.

Lyngby.

Saamaade og Sortering		Saamængde, kg pr. ha	Udbytte, hkg pr. ha		Forholdstal for Kærne	Korn i pCt. af hele Afgrøden	Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg	Karakter for Lejetilbøjelighed
			Kærne	Halm					
1928 (Abed Binder-Byg)									
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saavare		180	56.2	66.1	100	46	68.3	46.0	4.5
» » » » » »		130	55.1	67.1	98	45	68.9	48.9	4.0
» » » » » »		80	50.5	63.7	90	44	69.6	49.9	4.5
Enkeltkornssaan. » » » »		36	44.5	64.3	79	41	71.3	54.3	6.5
» » stærkt renset »		38	42.1	61.1	75	41	70.2	55.4	7.0
1929 (Abed Opal-Byg)									
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saavare		180	43.8	64.1	100	41	67.7	47.7	6.0
» » » » » »		130	41.6	60.7	95	41	67.9	46.5	5.3
» » » » » »		80	36.9	56.8	84	39	68.6	47.2	3.0
Enkeltkornssaan. » » » »		64	37.1	59.9	85	38	68.0	48.3	3.0
» » stærkt renset »		67	38.0	56.3	87	40	68.5	49.5	2.3
1930 (Abed Nr. 32)									
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saavare		170	41.6	44.9	100	48	67.7	41.7	1.0
» » » » » »		130	40.7	42.9	98	49	67.4	43.3	1.0
» » » » » »		70	37.7	38.8	91	49	68.7	48.0	1.0
Enkeltkornssaan. » » » »		42	34.8	39.8	84	47	69.9	49.2	1.0
» » stærkt renset »		42	36.0	39.1	87	48	69.1	48.9	1.0
Gennemsnit									
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saavare		177	47.2	58.4	100	45	67.9	45.1	3.8
» » » » » »		130	45.8	56.9	97	45	68.1	46.2	3.4
» » » » » »		77	41.7	53.1	88	44	69.0	48.4	2.8
Enkeltkornssaan. » » » »		47	38.8	54.7	82	41	69.7	50.7	3.5
» » stærkt renset »		49	38.7	52.2	82	42	69.3	51.3	3.4

end den mindste Saamængde ved alm. Radsaaning. I Gennemsnit har Radsaaning med normal Saamængde givet 8.5 hkg Kærne pr. ha mere end Enkeltkornssaaning.

Kærnenes Rumvægt og Kornstørrelse har gennemgaende været stigende med aftagende Saamængde. Derimod har Byggets Lejetilbøjelighed i det ene af de to Lejesædsaar været størst ved den mindste Saamængde og i det andet størst ved den store Saamængde.

Forholdet mellem alm. og stærkt rensset Saavare har vekslet lidt fra Aar til Aar, men gennemsnitlig staar begge Partier omtrent ens.

Tystofte.

Bygget er hvert Aar saaet med stærkt gødede Runkelroer som Forfrugt, og til Forsøgene er gødet med 100 kg Superfosfat og 225 kg Kalksalpeter pr. ha.

Parcelstørrelsen har været 37.0 m² ved alm. Radsaaning og 38.0 m² ved Enkeltkornssaaning foruden Værnebælte, og der er i 1928 anvendt 4, i 1929 og 1930 6 Fællesparceller.

Den benyttede Saxonía-Radsaamaskine var navnlig det sidste Aar noget slidt, og det kneb med at fordele den lille Saamængde regelmæssigt.

Ved Enkeltkornssaaning har Afstanden mellem Kærnerne været ca. 7 cm.

1928. Bygget blev saaet i lidt tør, men ellers bekvem Jord den 11. April. Spiringen foregik noget langsomt, og i den kølige Forsommer var Væksten svag, men Bygget buskede godt, og senere groede det kraftigt til. Det blev slaaet noget ned af Regn sidst i Juli, mest i Parcellerne med de to største Saamængder, men senere gik de tyndtsaaede Parceller stærkest i Leje. Skridning og Modning foregik ca. to Dage før ved den store end ved den mindste Saamængde. Høsten begyndte den 22. August.

1929. Paa Grund af stræng Nattefrost kunde Saaningen først foregaa den 18. April. Jorden var da lidt fugtig, men dog bekvem, og Spiringen forløb godt. Bygget buskede sig stærkt og groede meget kraftigt til. Straaet blev langt, og Bygget gik ret stærkt i Leje sidst i Juli, men omtrent ens i alle Forsøgsled. Høsten begyndte den 13. August.

1930. Saaningen skete den 1. April i bekvem Jord. Efter alm. Radsaaning spirede Bygget uregelmæssigt frem paa Grund af daarlig Fordeling. Stærk Buskning og frodig Udvikling fra Midten af Maj jævnedes noget paa Bestanden, men for den lille Saamængde, hvor Maskinen tillige havde saaet for lidt, vedblev den at være uregelmæssig. Allerede sidst i Maj lagde Bygget sig lidt, men rejste sig atter under Junitørken. Denne vanskeliggjorde Skridningen og hæmmede sammen med Meldug Væksten stærkt. Efter Regnen sidst i Juni gik Bygget noget i Leje, først for de to store Saamængder, senere ogsaa for de mindste. Høsten fandt Sted den 2. August.

Resultaterne af Forsøgene er forelagt i Tabel 2.

I Gennemsnit for alle tre Aar har den store Saamængde givet det største Kærneudbytte, men Forskellen mellem denne

Tabel 2. Sorterings-, Saamaade- og Saamængdeforsøg med 2rd. Byg.

Tystofte.

Saamaade og Sortering	Saamængde, kg pr. ha	Udbytte, hkg pr. ha		Forholdstal for Kærne	Korn i pCt. af hele Afgrøden	Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg	Karakter for Lejetilbøjelighed
		Kærne	Halm					
1928 (Abed Binder-Byg)								
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saavare	183	52.6	62.4	100	46	71.6	49.0	4.0
» » » » » »	142	49.6	56.4	94	47	71.8	50.4	4.5
» » » » » »	84	51.1	57.9	97	47	71.1	51.4	4.8
Enkeltkornssaan. » » » »	36	52.5	61.5	100	46	71.9	55.1	5.8
» » stærkt renset »	40	52.9	62.1	101	46	72.0	53.0	6.0
1929 (Abed Opal-Byg)								
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saavare	167	48.0	61.0	100	44	69.7	43.9	7.7
» » » » » »	117	48.9	64.1	102	43	70.1	44.8	7.3
» » » » » »	69	48.2	60.8	100	44	70.5	47.4	7.5
Enkeltkornssaan. » » » »	41	47.9	64.1	100	43	70.7	49.2	7.5
» » stærkt renset »	43	47.1	65.9	98	42	70.7	48.6	7.5
1930 (Abed Nr. 32)								
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saavare	185	40.6	45.8	100	47	66.9	39.7	8.3
» » » » » »	127	40.3	44.2	99	48	67.4	40.7	7.3
» » » » » »	55	33.4	37.3	82	47	67.7	45.3	5.0
Enkeltkornssaan. » » » »	35	36.3	38.6	89	48	68.5	47.4	4.4
» » stærkt renset »	37	37.1	40.1	91	48	68.2	45.0	4.6
Gennemsnit								
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saavare	178	47.1	56.4	100	46	69.4	44.2	6.7
» » » » » »	129	46.3	54.9	98	46	69.8	45.3	6.5
» » » » » »	69	44.2	52.0	94	46	69.8	48.0	5.8
Enkeltkornssaan. » » » »	37	45.6	54.7	97	45	70.4	50.6	5.9
» » stærkt renset »	40	45.7	56.0	97	45	70.3	48.9	6.0

og de øvrige Saamængder udgør ikke stort mere end Forskellen i Saamængderne. Det er navnlig under de gode Vækstkaar i 1928 og 1929, at de smaa Saamængder klarer sig godt. I disse to Aar er Forskellen mellem de forskellige Saamængder forholdsvis lille. Næststørste Saamængde ved alm. Radsaaning staar dog, uden paaviselig Grund, forholdsvis lavt baade i Kærne og Halmudbytte i 1928. I 1930, da Tørke og Meldug

hæmmede Byggets Udvikling i Juni, staar Enkeltkornssaaningen med den lille Saamængde tilbage i Udbytte, skønt Bygget senere gik temmelig stærkt i Leje ved de store Saamængder. Det lave Udbytte for den mindste Saamængde ved alm. Radsaaning forklares ved den daarlige Saaning.

Kærnenes Rumvægt og navnlig Kornstørrelsen viser tydelig Stigning med aftagende Saamængde.

Lejetilbøjeligheden har i 1928 været størst for de smaa Saamængder, i 1929 omtrent ens for dem alle og i 1930 størst for de store Saamængder.

Alm. og stærkt rensset Saavare giver med smaa Forskeligheder fra Aar til Aar meget nær samme Resultat.

Oversigt.

Sammenligning mellem alm. velrenset og stærkt rensset Saavare.

Til Belysning af den Indflydelse, Saasædens Sortering øver paa Udbyttets Størrelse og Kvalitet, er i Tabel 3 anført de gennemsnitlige Resultater af Forsøgene ved Lyngby og Tystofte. Sammenligningen er kun foretaget ved Enkeltkornssaaning.

Tabel 3. Sammenligning mellem alm. velrenset og stærkt rensset Saavare af 2rd. Byg ved Enkeltkornssaaning.

Lyngby og Tystofte 1928—1930.

Sorteringen	Saasæden			Avlen						
	Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg	saact kg pr. ha	hkg Kærne pr. ha		Gennemsnit af Lyngby og Tystofte				
				Lyngby	Tystofte	hkg pr. ha		Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg	Karakter for Lejetilbøjelighed, 1—10, 1 = helt staaende
						Kærne	Halm			
Alm. velrenset Saavare..	70.6	45.8	42	38.8	45.6	42.2	54.7	70.1	50.7	4.7
Stærkt rensset " ..	72.7	48.2	45	38.7	45.7	42.2	54.1	69.8	50.1	4.7

Af Tabellen vil det ses, at en ekstra skarp Sortering af en i Forvejen velrenset Saavare, hvorved Kærnenes Rumvægt gennemsnitlig er hævet 2.1 kg pr. hl og Kornvægten 2.4 mg

pr. Korn, ikke har medført nogen Forøgelse af Udbyttet, selv om der gennemgaaende er saæt lidt større Saamængde af de store end af de smaa Korn. Ogsaa Kærnsens Kvalitet, Rumvægt og Kornvægt, samt Afgrødens Tilbøjelighed til Lejesød har været upaavirket af den forskellige Sortering af Saasæden.

Alm. Radsaaning — Enkeltkornssaaning.
(Forskellige Saamængder).

Da alm. velrenset og stærkt rensed Saavare har givet samme Resultat ved Enkeltkornssaaning, kan denne altsaa sammenlignes med alm. Radsaaning ved alm. velrenset Saavare, som det sker i det følgende.

I Tabel 4 er givet en Oversigt over Kærneudbyttet, dels i hkg pr. ha og dels i Forholdstal.

Tabel 4. Sammenligning mellem almindelig Radsaaning og Enkeltkornssaaning (forskellige Saamængder) i Forsøg med 2rd. Byg. Kærneudbytte.

Lyngby og Tystofte 1928—1930.

Saamaade	Saamængde, kg. pr. ha	Lyngby				Tystofte				Gennemsnit af Lyngby og Tystofte
		1928	1929	1930	1928— 1930	1928	1929	1930	1928— 1930	
hkg pr. ha										
Almindelig Radsaaning...	178	56.2	43.8	41.6	47.2	52.6	48.0	40.6	47.1	47.1
» » ...	129	55.1	41.6	40.7	45.8	49.6	48.9	40.3	46.3	46.0
» » ...	73	50.5	36.9	37.7	41.7	51.1	48.2	33.4	44.2	43.0
Enkeltkornssaaning	42	44.5	37.1	34.8	38.8	52.5	47.9	36.3	45.6	42.2
Forholdstal										
Almindelig Radsaaning...	178	100	100	100	100	100	100	100	100	100
» » ...	129	98	95	98	97	94	102	99	98	98
» » ...	73	90	84	91	88	97	100	82	94	91
Enkeltkornssaaning	42	79	85	84	82	101	100	89	97	90

Ved alm. Radsaaning har de tre prøvede Saamængder i Gennemsnit for alle Forsøgene været henholdsvis 172, 129 og 73 kg og ved Enkeltkornssaaning 42 kg pr. ha.

I Gennemsnit for samtlige Forsøg staar alm. Radsaaning med den store Saamængde med det højeste Udbytte, dette er aftagende med aftagende Saamængde og altsaa mindst for Enkeltkornssaaning.

Den anførte Rækkefølge i Udbytte følges nogenlunde i alle Forsøg ved Lyngby og i 1930 ved Tystofte, hvor det forholdsvis lave Udbytte for den mindste Saamængde ved alm. Radsaaning, som tidligere nævnt, skyldes, at der var saaet for lidt, og at Bestanden var meget uregelmæssig. Men i 1928 og 1929, da Vækstkaarene var usædvanlig gode, og kølig og fugtig Forsommer gav kraftig Buskning af Bygget, har Enkeltkornssaaning givet samme Udbytte som Radsaaning med den store Saamængde ved Tystofte. Afrøderne var her rene, og naar Enkeltkornssaaning eller den tynde Udsæd klarer sig saa daarligt under tilsvarende gode Vækstforhold ved Lyngby i 1928 sammenlignet med Tystofte, skyldes det sikkert, at Afrøderne ved Lyngby blev forurenet af Ukrud ved den tynde Bestand. Ukrudet har taget Pladsen, før Bygget har faaet Tid til at brede sig.

Forsøgene viser saaledes, at der vel under meget gode Vækstforhold, hvor Jorden er ren, kan opnaas et lige saa stort Udbytte ved en lille, godt fordelt Udsæd, som ved normal Saamængde, men under mindre gunstige Vækstkaar, og hvor Jorden ikke er helt ren, kommer den tynde Udsæd til kort. Gennemsnitsresultatet er blevet, at Enkeltkornssaaning med 42 kg Udsæd pr. ha har givet 4.9 hkg Kærne pr. ha mindre end alm. Radsaaning med 178 kg Udsæd pr. ha.

En Oversigt over det gennemsnitlige Halmudbytte, Kærrens Kvalitet og Byggets Lejetilbøjelighed er meddelt i Tabel 5.

Det fremgaar heraf, at Halmudbyttet ligesom Kærneudbyttet og omtrent i samme Forhold som dette er aftagende med aftagende Saamængde. Men Enkeltkornssaaning giver dog forholdsvis stort Halmudbytte, og sammenlignet med Kærneudbyttet navnlig ved Lyngby, men her omfatter Halmudbyttet ogsaa en Del Ukrud. I Gennemsnit for begge Forsøgssteder har Radsaaning med 178 kg Udsæd pr. ha givet 2.7 hkg større Halmudbytte end Enkeltkornssaaning.

Kærrens Kvalitet, Rumvægt og Kornstørrelse er, som det ses af Tabel 5, tiltagende med aftagende Saamængde, hvilket stemmer godt med Resultaterne af tidligere Forsøg med forskellige Saamængder af Byg. Efter Enkeltkornssaaning har 1 hl Kærne vejet 1.4 kg mere og Kornstørrelsen været 6 mg større end efter Radsaaning med normal Saamængde.

Tabel 5. Sammenligning mellem almindelig Radsaaning og Enkeltkornssaaning (forskellige Saamængder) i Forsøg med 2rd. Byg. Halmudbytte, Kærne kvalitet og Lejetilbøjelighed.

Gennemsnit af Lyngby og Tystofte.

Saamaade	Saa- mæng- de, kg pr. ha	Halmudbytte, hkg pr. ha			Vægt af 1 hl Kærne i kg	Vægt af 1 Korn i mg	Karak- ter for Leje- tilbøje- lighed, 1—10, 1 = helt staa- ende
		Lyng- by	Tys- tofte	Gns. af Lyngby og Tys- tofte			
Alm. Radsaaning	178	58.4	56.4	57.4	68.7	44.7	5.3
» »	129	56.9	54.9	55.9	68.9	45.8	5.0
» »	73	53.1	52.0	52.5	69.4	48.2	4.3
Enkeltkornssaaning	42	54.7	54.7	54.7	70.1	50.7	4.7

Til Belysning af Afgrødernes Lejetilbøjelighed ved den forskellige Saaning er der foretaget en skønsmæssig Bedømmelse, denne er angivet i en Skala 1—10, hvor 1 svarer til helt staaende og 10 til helt liggende Sæd.

Materialet er dog for spinkelt til en nærmere Udredning af Forholdet, idet der af de 5 Forsøg med Lejesæd har været 2, hvor Enkeltkornssaaning (den mindste Saamængde) gav mest Lejesæd, 2, hvor Afgrøden efter den store Saamængde gik stærkest i Leje, og 1, hvor alle Forsøgsled omtrent stod lige. Men Gennemsnitsresultaterne, der er meddelt i Tabel 5, viser i Overensstemmelse med tidligere Forsøg, at Lejetilbøjeligheden tiltager med stigende Saamængde. At Enkeltkornssaaning i Forhold til Saamængden møder med en forholdsvis stor Lejetilbøjelighed, kan være tilfældigt, men staar maaske ogsaa noget i Forbindelse med et større Indhold af Ukrud; Karakteren for Lejetilbøjelighed staar saaledes ret nøje i Forhold til Halmudbyttet.

Og viser Enkeltkornssaaning gennemsnitlig har givet lidt mindre Lejesæd end Radsaaning med normal Saamængde, synes den dog at være tvivlsom som forebyggende Middel mod Lejesæd.

Endnu giver Forsøgene Anledning til et Par Bemærkninger om Saamængderne.

Tidligere udførte Forsøg med forskellige Saamængder af

det sildige, blødstraaede Prentice-Byg¹⁾ viste, at Saamængden kunde varieres inden for ret vide Grænser, uden at Gennemsnitsudbyttet for en Aarrække blev kendeligt paavirket deraf. Reglen var den, at jo gunstigere Vækstkaarene var, ved desto mindre Saamængde opnaaedes det højeste Udbytte.

Nu viser Forsøgene i denne Forsøgsserie, der er gennemførte med de tidlige, stivstraaede Sorter, Abed Binder-Byg, Abed Opal-Byg og Abed Nr. 32, ogsaa Eksempler paa, at en forholdsvis lille Saamængde under særlig gunstige Forhold klarer sig for en større Saamængde, men gennemgaaende tyder Resultaterne dog paa, at Spillerummet for den heldigste Saamængde er betydelig mindre, navnlig nedefter, for de tidlige, stivstraaede Sorter, der gennemgaaende busker sig mindre end Prentice-Bygget.

Disse Forhold vil lettest ses, naar Resultaterne fra de to Forsøgsserier sammenstilles som følger:

Forsøg med Prentice-Byg.			Forsøg med Abed Binder-Byg, Abed Opal-Byg og Abed Nr. 32.		
Lyngby og Tystofte 1910—1915.			Lyngby og Tystofte 1928—1930.		
Radsaaning med 10 cm Rækkeafst.			Radsaan. med 10—15 cm Rækkeafst.		
Saamængde: Udbytte, hkg pr. ha:			Saamængde: Udbytte, hkg pr. ha:		
kg pr. ha	Kærne	Halm	kg pr. ha	Kærne	Halm
160	35.0	42.4	178	47.1	57.4
133	35.0	41.4	129	46.0	55.9
100	34.7	41.3	73	43.0	52.5

Baade Rækkeafstanden og navnlig Saamængderne har været noget forskellige i de to Perioder, saa en direkte Sammenligning vanskeliggøres. Men til Trods for, at Vækstkaarene som Helhed har været betydelig bedre — der er høstet meget større Udbytte i den sidste end i den første Forsøgsperiode — tyder Forsøgene ikke paa, at 178 kg Udsæd pr. ha har været for meget af de tidlige, stivstraaede Sorter. Derimod peger Forsøgene ret tydeligt paa, at man under alm. Forhold skal være varsom med at gaa under denne Saamængde.

Dette bekræftes ogsaa af lokale Forsøg med forskellige Saamængder af Abed Binder-Byg, udførte paa Lolland-Falster 1925—1927²⁾. Her høstedes i Gennemsnit af 6 Forsøg ved henholdsvis 180, 140 og 100 kg Udsæd pr. ha 36.2, 35.4 og 32.8 hkg Kærne pr. ha.

¹⁾ l. c.

²⁾ H. H. Holme Hansen: Beretning om Planteavlens paa Lolland-Falster. 1927.

Forsøg med Hvede.

Forsøgene med Hvede er kun udførte i to Aar og begge Aar med Weibulls Standard-Hvede. Saasæden er avlet og renset paa de paagældende Forsøgssteder. Undersøgelser af Saasædens Kvalitet er kun foretaget for Tystoftes Vedkommende, og Resultaterne herfra ses af følgende Oversigt:

	Alm velrenset Saavare:			Stærkt rensed Saavare:		
	Vægt i kg pr. hl	Vægt i mg pr. Korn	Spireevne i pCt.	Vægt i kg pr. hl	Vægt i mg pr. Korn	Spireevne i pCt.
1929	78.6	51.7	99.0	80.2	56.9	99.5
1930	72.9	49.0	95.0	73.2	54.0	97.0
Gns.	75.8	50.4	97.0	76.7	55.5	98.3

Spireevnen har gennemsnitlig været omtrent ens. Men medens Kornstørrelsen er steget 5.1 mg pr. Korn, er Rumvægten kun tiltaget 0.9 kg pr. hl ved den stærke Rensning.

Rækkeafstanden har for alm. Radsaaning været 10 cm og for Enkeltkornssaaning 15 cm i alle Forsøgene. Ved Enkeltkornssaaning har Afstanden mellem Kærnerne været ca. 4.5 cm, men ved Tystofte er Sammenligningen mellem alm. og stærkt rensed Saavare dog foretaget ved ca. 7 eller 9 cm Afstand, saa Forsøgene dær omfatter to Saamængder for Enkeltkornssaaning af alm. velrenset Saavare.

Lyngby.

Hveden er i 1929 saaet efter Ærter, gødet med Superfosfat og Kaligødning, og i 1930 efter Frøgræs, gødet med alsidig Kunstgødning.

Til Forsøgene er givet følgende Gødningsmængder i kg pr. ha:

1929. 350 Kalksalpeter, 300 Superfosfat og 200 Kaligødning.

1930. 400 Kalksalpeter og 300 Nitrofoska.

Parcelstørrelsen var i 1929 24 m² og i 1930 22 m², og der er benyttet 6 Fællesparceller.

Om Afgrødernes Udvikling i de enkelte Aar bemærkes følgende:

1929. Hveden blev saaet i bekvem Jord den 24. September. Den spirede og udvikledes godt, før Vinteren kom. Og trods stærk og vedholdende Frost i Januar og Februar, men skærmet af et tykt Snelag overvintrede Hveden fortrinligt. Derimod var Væksten stærkt hæmmet

af Kulde i Foraar og Forsommer, men senere groede Hveden godt til. Den holdt sig oprejst og blev høstet den 29. August.

1930. Ved Saaningen, der fandt Sted den 28. September, var Jorden lidt knoldet, men ellers bekvem. Hveden spirede godt og overvintrede udmærket i den milde Vinter. Men trods den gode Overvintring og de gode, men ganske vist lidt tørre Vækstforhold om Foraaet, var Hveden meget tilbage i Vækst i Maj, hvorfor den fik et ekstra Tilskud Salpeter. Herefter var Væksten jævn og god. Der blev ingen Lejesæd. Høsten foretoges den 11. August.

Forsøgsresultaterne er meddelte i Tabel 6.

Tabel 6. Sorterings-, Saamaade- og Saamængdeforsøg med Weibulls Standard-Hvede. *Lyngby.*

Saamaade og Sortering	Saamængde, kg pr. ha	Udbytte, hkg pr. ha		Forholdstal for Kærne	Kærne i pCt. af hele Afgrøden	Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg
		Kærne	Halm				
1929							
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saasæd	211	36.5	60.4	100	38	75.3	45.8
» » » » » »	156	34.2	59.8	94	36	74.9	45.6
» » » » » »	111	36.9	54.6	101	40	74.4	47.1
Enkeltkornssaan. » » » »	78	33.7	53.0	92	39	74.7	49.2
» » stærkt renset »	89	33.3	54.3	91	38	75.0	49.8
1930							
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saasæd	200	37.1	73.8	100	34	76.5	43.6
» » » » » »	156	36.1	68.3	97	35	75.9	44.2
» » » » » »	100	33.6	67.7	91	33	75.9	45.8
Enkeltkornssaan. » » » »	81	30.8	63.7	83	33	76.0	46.1
» » stærkt renset »	75	32.3	61.7	87	34	75.9	46.8
Gennemsnit							
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saasæd	206	36.8	67.1	100	35	76.2	44.7
» » » » » »	156	35.2	64.0	96	35	75.4	44.9
» » » » » »	106	35.3	61.1	96	37	75.2	46.5
Enkeltkornssaan. » » » »	80	32.3	58.3	88	36	75.4	47.7
» » stærkt renset »	82	32.8	58.8	89	36	75.5	48.3

Resultaterne fra begge Forsøg stemmer ret godt overens, dog har den mindste Saamængde ved alm. Radsaaning givet et forholdsvis højt Kærneudbytte i 1929, og ved Enkeltkornssaaning staar den stærkt rensete Saavare forholdsvis højt i

1930. Gennemsnitlig staar Radsaaning med 206 kg Udsæd pr. ha højest i Udbytte. Udbyttet falder, naar Saamængden gøres mindre, og er mindst for Enkeltkornssaaning, der med 80 kg Udsæd har givet 4.5 hkg Kærne og 8.8 hkg Halm mindre end alm. Radsaaning med den store Saamængde.

De forskellige Saamængder synes ikke at have haft nogen Indflydelse paa Kærrens Rumvægt, derimod stiger Kornstørrelsen nogenlunde regelmæssigt med aftagende Saamængde.

Paa Grund af nogen Uoverensstemmelse mellem Fællesparcellerne kan der ikke tillægges den Forskel, der er mellem alm. velrenset og stærkt rensset Saavare, nogen Betydning.

Tystofte.

Forfrugten var i 1929 Frøkløver og i 1930 Havre, gødet med Kunstgødning. Hveden blev begge Aar gødet med 200 kg Superfosfat samt i 1929 med 200 og i 1930 med 400 kg Kalksalpeter pr. ha.

Der er i 1929 anvendt 6 og i 1930 5 Fællesparceller. Parcelstørrelsen har for henholdsvis alm. Radsaaning og Enkeltkornssaaning været 31.4 og 32.2 m² i 1929 og 47.5 og 48.75 m² i 1930.

1929. Saeningen skete den 26. September i lidt tør og lidt knoldet Jord, men Hveden spirede udmærket og udvikledes godt til midt i December. Den strænge Vinter tyndede lidt ud i Plantebestanden, saa Hveden var noget svag og tynd om Foraaret, og den kom meget sent i Vækst. Men hen i Juni og i Juli groede Hveden kraftig til uden at gaa i Leje, og da Modningen trak længe ud, blev Kærneudbyttet godt. Hveden blev høstet den 31. August.

1930. Hveden blev saaet sent, den 7. Oktober, men i bekvem Jord. Den kom noget tyndt op, overvintrede derimod godt, men var dog meget tynd om Foraaret. Og da Væksten paa Grund af Fodsygeangreb var svag Sommeren igennem, blev Bestanden vedvarende for tynd, kun ved den største Saamængde var Bestanden ret tilfredsstillende. Hertil kom stærkt Angreb af Hvedemyg, saa Udbyttet blev meget lille. Ukrudet florerede stærkt i de tyndtsaaede Parceller. Høsten fandt Sted den 18. August.

Resultaterne fremgaar af Tabel 7.

Skønt lidt Vinterskade, men under forholdsvis gode Vækstbetingelser, er der kun ringe Forskel paa Udbyttet efter de forskellige Saamængder i 1929, og den næsthøjeste Saamængde kommer højest i Udbytte. I 1930, hvor Væksten hæmmedes

stærkt af Sygdom, er Udbyttet stærkt faldende med Formindskelse af Saamængden, og Enkeltkornssaaningen giver 7—9 hkg Kærne pr. ha mindre end Radsaaning med den store Saamængde.

Tabel 7. Sorterings- og Saamaade og Saamængdeforsøg med Weibulls Standard-Hvede. Tystofte.

Saamaade og Sortering	Saamængde, kg pr. ha	Udbytte, hkg pr. ha		Forholdstal for Kærne	Kærne i pCt. af hele Afgrøden	Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg
		Kærne	Halm				
1929							
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saasæd	198	38.6	72.4	100	35	77.9	49.4
» » » » » »	152	40.2	69.8	104	37	77.7	49.9
» » » » » »	84	38.0	64.0	98	37	77.6	48.8
Enkeltkornssaan. » » » »	80	37.6	67.4	97	36	77.4	50.3
» » » » » »	52	36.9	61.5	96	38	77.3	49.0
» » stærkt renset » »	47	37.0	63.0	96	37	77.1	51.0
1930							
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saasæd	189	27.7	56.1	100	33	75.2	45.1
» » » » » »	132	24.3	49.2	88	33	74.4	44.4
» » » » » »	85	21.6	43.2	78	33	74.8	44.2
Enkeltkornssaan. » » » »	84	20.6	44.8	74	31	74.6	46.3
» » » » » »	45	18.5	40.5	67	31	74.9	46.6
» » stærkt renset » »	46	19.0	42.1	69	31	74.4	47.6
Gennemsnit							
Alm. Radsaaning af alm. velrenset Saasæd	194	33.2	64.2	100	34	76.6	47.3
» » » » » »	142	32.3	59.5	97	35	76.1	47.2
» » » » » »	85	29.8	53.6	90	36	76.2	46.5
Enkeltkornssaan. » » » »	82	29.1	56.1	88	34	76.0	48.3
» » » » » »	49	27.7	51.0	84	35	76.1	47.8
» » stærkt renset » »	47	28.0	52.6	84	35	75.7	49.3

Den største Saamængde ved Enkeltkornssaaningen svarer i disse Forsøg ret nøje til den mindste Saamængde ved alm. Radsaaning, og det vil ses, at Enkeltkornssaaningen ikke har haft nogen Fortrin fremfor alm. Radsaaning.

Kærnekvaliteten har været forholdsvis lidt paavirket af Saamængderne, men Kornstørrelsen er dog gennemgaaende tiltagende med Mindskelse af Saamængden.

Alm. velrenset og stærkt renset Saavare har givet meget nær samme Resultat.

Oversigt.

Sammenligning mellem alm. velrenset og stærkt rensed Saavare.

I lignende Omfang som for Bygforsøgene, Tabel 3, er der i Tabel 8 givet en Oversigt over Resultaterne af Forsøgene med forskelligt rensed Saavare af Hvede. Der har ikke været Lejesæd i Hvedeforsøgene.

Tabel 8. Sammenligning mellem almindelig velrenset og stærkt rensed Saavare af Weibulls Standard-Hvede ved Enkeltkornssaaning.

Lyngby og Tystofte 1929—1930.

Sorteringen	Saasæden			Avlen					
	Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg	saaet kg pr. ha	hkg Kærne pr. ha		Gennemsnit af Lyngby og Tystofte			
				Lyngby	Tystofte	hkg pr. ha		Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg
						Kærne	Halm		
Alm. velrenset Saavare	(75.8)	(50.5)	64	32.3	27.7	30.0	54.7	75.7	47.7
Stærkt rensed »	(76.7)	(55.5)	64	32.8	28.0	30.4	55.3	75.6	48.8

Som tidligere nævnt, er der ikke foretaget Kvalitetsbestemmelser af Saasæden til Forsøgene ved Lyngby, og de i Tabellen anførte Tal for Saasædens Rumvægt og Kornstørrelse gælder den Saasæd, der er anvendt ved Tystofte.

Efter Kornstørrelsen skulde der være saaet lidt mere af den stærkt rensede end af den alm. rensede Saavare. Men Enkeltkornssaamaskinen lægger undertiden to Kærner ad Gangen, og det er sandsynligvis sket lidt hyppigere af de smaa end af de store Korn, saa Saamængderne gennemsnitlig er blevet ens.

Af Tabellen vil det ses, at Resultaterne stemmer udmærket med Forsøgene med Byg, idet den ganske lille Overvægt, der her er for den stærkt rensede Saavare, ikke med de Variationer, der har været mellem de enkelte Forsøg og mellem Fællesparcellerne, kan tillægges nogen Betydning. Der er opnaaet samme Resultat af alm. velrenset og stærkt rensed Saavare af Hvede.

Alm. Radsaaning — Enkeltkornssaaning.
(Forskellige Saamængder.)

Efter Resultaterne i det foregaaende Afsnit kan Sammenligningen mellem alm. Radsaaning og Enkeltkornssaaning lige-
som for Byggets Vedkommende ske ved alm. velrenset Saa-
vare.

En Oversigt over Kærneudbyttet er meddelt i Tabel 9.

Tabel 9. Sammenligning mellem almindelig Radsaaning og
Enkeltkornssaaning (forskellige Saamængder)
i Forsøg med Weibulls Standard-Hvede.
Kærneudbytte.

		<i>Lyngby og Tystofte 1929—1930.</i>						
Saamaade	Saamængde, kg pr. ha	Lyngby			Tystofte			Gns. af Lyngby og Tystofte
		1929	1930	1929—1930	1929	1930	1929—1930	
		hkg pr. ha						
Almindelig Radsaaning.....	202	36.5	37.1	36.8	38.6	27.2	33.2	35.0
»	149	34.2	36.1	35.2	40.2	24.3	32.3	33.7
»	95	36.9	33.6	35.3	38.0	21.6	29.8	32.5
Enkeltkornssaaning.....	81	33.7	30.8	32.3	37.6	20.6	29.1	30.7
»	47	—	—	—	36.9	18.5	27.7	—
		Forholdstal						
Almindelig Radsaaning.....	202	100	100	100	100	100	100	100
»	149	94	97	96	104	88	97	96
»	95	101	91	96	98	78	90	93
Enkeltkornssaaning.....	81	92	83	88	97	74	88	88
»	47	—	—	—	96	67	84	—

Af Hvede er gennemgaaende saet noget større Mængder end planlagt for alm. Radsaaning, gennemsnitlig henholdsvis 202, 149 og 95 kg pr. ha. Ved Enkeltkornssaaning har Saamængden været 81 kg, og ved Tystofte er der tillige prøvet 47 kg pr. ha.

I alle 4 Forsøg er Hveden kommet godt over Vinteren, med kun lidt Udtynding ved Tystofte 1929, og naar undtages Tystofte 1930, hvor Udviklingen blev hæmmet af Sygdom, og Afgrøden blev ukrudsfyldt, har Vækstbetingelserne været

forholdsvis gode for Hveden. Men Enkeltkornssaaningen har alligevel givet det mindste Kærneudbytte i alle Forsøgene og i Gennemsnit 4.3 hkg pr. ha mindre end den store Saamængde ved alm. Radsaaning, der staar højest i Udbytte. Og det tør sikkert forudsiges, at i Aar med virkelig Vinterskade, vil den lille Saamængde stille sig daarligere, end Tilfældet har været her.

Af Tabel 9 vil det endvidere ses, at den mindste Saamængde ved alm. Radsaaning, der kun ligger lidt over, hvad der er saaet ved Enkeltkornssaaning, ogsaa har klaret sig for denne i alle Forsøg. Dette tyder paa, at en alm. god Radsaamaskine er i Stand til at fordele Saasæden tilstrækkelig jævnt, naar vi kommer op paa Mængder omkring 100 kg pr. ha, og lavere Saamængder vil der i Følge disse og andre Forsøg sjældent være Grund for at anvende.

Men i øvrigt understreger Forsøgene i Overensstemmelse med Saamængdeforsøgene med Tystofte Stand-Hvede og Smaa-hvede ved Tystofte 1911—1914¹⁾, at der ikke bør spares for meget paa Saamængden af Hvede.

Halmudbyttet er sammen med Resultaterne af Rumvægts- og Kornvægtsbestemmelserne i Kærneafgrøden opført som Gennemsnit af alle Forsøgene i Tabel 10.

Tabel 10. Sammenligning mellem almindelig Radsaaning og Enkeltkornssaaning (forskellige Saamængder) i Forsøg med Weibulls Standard-Hvede.
Halmudbytte og Kærnekvalitet. Gennemsnit.

Saamaade	Saa- mængde, kg pr. ha	Halm- udbytte, hkg pr. ha	Vægt af 1 hl i kg	Vægt af 1 Korn i mg
Alm. Radsaaning.....	202	65.7	76.4	46.0
»	149	61.8	75.7	46.0
»	95	57.4	75.7	46.5
Enkeltkornssaaning.....	81	57.2	75.7	48.0

Det fremgaar heraf, at Halmudbyttet falder stærkt med aftagende Saamængde. Enkeltkornssaaning med 81 kg Udsæd

¹⁾ Sml. H. A. B. Vestergaard: Saatids- og Saamængdeforsøg med Hvede. Tidsskrift for Planteavl, 22. Bind, Side 426—43.

pr. ha har givet 8.5 hkg Halm pr. ha mindre end den største Saamængde, 202 kg pr. ha, ved alm. Radsaaning.

Angaaende Kærnekvaliteten vil det ses, at Rumvægten nærmest har været upaavirket af Saamængden, medens Kornstørrelsen er steget ganske lidt med aftagende Saamængde. I denne Henseende stemmer Resultaterne af Forsøgene med Hvede ikke saa godt med Forsøgene med Byg, hvor Udslagene var større til Gunst for den lille Saamængde.

Landboforeningernes Forsøg.

Til Belysning af Sorteringens og Enkeltkornssaaningens Indflydelse paa Udbyttet er der i 1928—1930 paa Foreningen af jyske Landboforeningers Gaard »Godthaab« ved Skanderborg udført lignende Forsøg¹⁾ som foran omtalt ved Statens Forsøgsvirksomhed. Forsøgene, der foruden med Hvede og Byg ogsaa er udførte med Rug og Havre, har dog kun omfattet een Saamængde for hver Saamaade, alm. Radsaaning og Enkeltkornssaaning, men baade alm. og stærk Sortering af Saasæden er prøvet ved begge Saamaader. Til Forsøgene er benyttet Foreningens alm. Fremavl, og den stærkt rensede Saavare er behandlet paa Saat-Schulerenseri.

De gennemsnitlige Resultater af disse Forsøg fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

	kg pr. ha	Udbytte, hkg pr. ha:				Afgrødens Kvalitet:			
		Saa- mængde,	Alm. velrens. Saavare,	St. rensed Saavare,	Alm. velrens. Saavare,	St. rensed Saavare,	Vægt i kg pr. hl	Vægt i mg pr. Korn	Vægt i kg pr. hl
Hvede (3 Forsøg)									
Alm. Radsaaning	200	41.6	76.9	42.2	77.2	73.6	38.2	72.3	37.6
Enkeltkornssaan.	69	39.3	63.9	39.0	64.3	73.9	38.5	74.7	39.6
Rug (2 Forsøg)									
Alm. Radsaaning	180	39.9	70.0	39.1	66.6	66.0	30.9	66.6	29.7
Enkeltkornssaan.	67	34.4	60.4	33.7	61.5	66.8	30.4	66.3	29.4
2rd Byg (3 Forsøg)									
Alm. Radsaaning	183	47.0	56.6	46.5	55.5	62.1	43.5	61.5	44.0
Enkeltkornssaan.	50	37.4	52.3	36.6	52.2	63.1	48.5	61.8	47.5
Havre (3 Forsøg)									
Alm. Radsaaning	205	47.6	69.4	47.4	68.9	51.6	35.7	51.7	35.5
Enkeltkornssaan.	42	35.6	57.3	34.7	55.7	50.2	35.4	50.4	35.8

¹⁾ M. K. Kristensen: Beretning om Planteavlzarbejdet i Jylland, 1928—1930.

Betragter vi først Forholdet mellem alm. og stærkt rensset Saavare, vil det ses, at der som Helhed ikke er opnaaet nogen Fordel ved den stærke Sortering hverken med Hensyn til Udbytte eller Kærnekvalitet. Og Resultaterne bekræfter saaledes smukt de foran refererede Forsøg med Byg og Hvede.

Hvad dernæst Saamaaderne, alm. Radsaaning og Enkeltkornssaaning, angaar, saa viser Tallene, at Enkeltkornssaaningen med den lille Saamængde i alle Afgrøder har givet betydelig mindre Udbytte end alm. Radsaaning med normal Saamængde. Mindst er Forskellen i Hvede, hvor Fodsyge et enkelt Aar gjorde mest Skade i den tætte Bestand, og størst i Havre. Og til Trods for, at Forsøgsarealerne har været rene og i god Kultur og Gødningskraft, er Afgrøderne, navnlig Havren, blevet ret stærkt forurennet af Frøkrud i de enkeltkornssaaede Parceller.

I Rug og Havre er der ringe Forskel i Kærnekvaliteten efter de forskellige Saamaader, men i Hvede og navnlig i Byg har Kærnens Rumvægt og Kornstørrelse været størst efter den tynde Udsæd. Saa ogsaa med Hensyn til Saamaaderne, alm. Radsaaning og Enkeltkornssaaning, er der god Overensstemmelse mellem disse Forsøg og de foran omtalte Forsøg fra Statens Forsøgsvirksomhed.

Sammendrag.

Resultaterne af de her refererede Forsøg viser:

1. En stærk Sortering af en i Forvejen velrenset Saavare har ikke, hverken ved Enkeltkornssaaning med en forholdsvis lille Saamængde eller ved alm. Radsaaning med normal Saamængde (Landboforeningernes Forsøg), medført nogen Forøgelse af Udbyttet eller Forbedring af Afgrødens Kvalitet, hvilket stemmer godt med tidligere Forsøg.

2. Enkeltkornssaaning med en lille, godt fordelt Saamængde har undertiden, ved særlig gode Vækstbetingelser paa ren Jord, givet lige saa stort Udbytte som alm. Radsaaning med normal Saamængde. Men under alm. og mindre gunstige Forhold har den lille Saamængde ikke kunnet klare sig, og i Gennemsnitsudbytte staar Enkeltkornssaaningen betydelig under alm. Radsaaning med normal Saamængde. Den tynde Udsæd har vel gennemgaaende givet noget større Rumvægt og Kornstør-

relse, navnlig for Byg, og noget mindre Lejesæd end normal Saamængde, men de samme Fordele kan i nogen Grad opnaas ved at saa forholdsvis tyndt med en alm. Radsaamaskine.

Forsøgene antyder, at en god alm. Radsaamaskine inden for de Grænser, hvormed der i Praksis kan være Tale om at reducere Saamængderne, fordeler Saasæden tilstrækkelig jævnt.

Ved Enkeltkornssaaning er Afgrøden ofte blevet forurenset af Ukrud.

Enkeltkornssaamaskinen har saaledes ikke i disse Forsøg vist nogen Fordele, og hertil kommer, at den er besværligere at saa med og sikkert ogsaa vil vise sig dyrere at holde vedlige end en alm. Radsaamaskine.

Tabel 11. Oversigt over Vejrforholdene i Forsøgssaarene.

Aar	December	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Hele Aaret
Lyngby.													
Middelvarme i C. ^o													
1928	÷3.0	0.3	1.4	1.1	5.5	9.6	12.0	15.2	14.8	12.2	8.5	6.0	7.0
1929	0.1	÷3.3	÷7.4	1.2	2.6	11.1	12.2	15.4	15.6	13.2	9.0	5.1	6.3
1930	3.7	2.5	÷0.7	2.1	6.6	10.9	15.8	16.1	15.8	12.4	8.8	5.4	8.3
Nedbør i mm													
1928	29	31	67	14	15	57	102	37	112	25	64	145	698
1929	25	32	10	22	48	23	106	59	40	32	95	64	556
1930	82	34	16	23	28	102	52	76	94	110	81	70	768
Tystofte.													
Middelvarme i C. ^o													
1928	÷2.8	0.3	1.8	1.1	5.9	9.9	12.3	15.3	15.3	12.8	9.1	6.8	7.3
1929	1.0	÷3.0	÷7.9	1.2	3.0	11.5	12.4	15.3	16.1	14.2	9.8	5.7	6.5
1930	4.1	2.9	0.2	2.4	6.8	11.0	15.6	16.2	15.9	13.0	9.5	6.2	8.7
Nedbør i mm													
1928	29	42	57	16	24	51	46	28	93	23	66	142	517
1929	27	19	8	18	36	45	47	61	21	27	89	57	455
1930	95	35	10	25	38	71	33	62	73	75	75	51	643